

نتیجه نظرسنجی جدید: غزه‌ای‌ها طرفدار ایجاد اشتغال شرکت‌های اسرائیلی اند نه غوغاگری حماس

به قلم دیوید پولاک (/fa/experts/dywyd-pwlak-0/)

۲۹ اکتبر ۲۰۱۸

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/new-polls-show-most-gazans-want-israeli-jobs-not-hamas-mobs

العربية (/ar/policy-analysis/asttlaat-alray-aljdydt-tuzhr-mzm-skan-ghzt-yrydwn-wzayf-wlys-sabat-hmas/)

درباره نویسنده

دیوید پولاک (/fa/experts/dywyd-pwlak-0/)

دیوید پولاک هموند برنستاین و مدیر «پروژه فکرة» در انستیتو واشنگتن است. وی در گذشته به عنوان مشاور ارشد وزارت خارجه ایالات متحده در بخش خاورمیانه بزرگ با تمرکز بر حقوق زنان و به عنوان کارشناس منطقه‌ای «ستاد برنامه‌ریزی سیاسی» وزیر خارجه فعالیت داشته است.

تحلیل کوتاه

در آخر هفته قبل حکومتگران حماس در غزه یک گام قدیمی و دو گام جدید برداشتند اما پشت این تیرهای خبری واقعیتی که بین مردم عادی فلسطین در غزه به چشم می‌آید خیلی متفاوت است

در آخر هفته قبل حکومتگران حماس در غزه یک گام قدیمی و دو گام جدید برداشتند. حماس بالن‌های آتش‌افروز بیشتری روانه دهکده‌های اسرائیلی کرد دیدار رسمی ناتانیاهاو نخست‌وزیر اسرائیل با سلطان قابوس در عمان را محکوم کرد و کشتار در کنیسه پیتزبورگ را نیز همسنگ «ترور» ناشی از «اشغال‌گری اسرائیل» خواند. اما پشت این تیرهای خبری واقعیتی که بین مردم عادی فلسطین در غزه به چشم می‌آید خیلی متفاوت است.

اثبات این نکته را می‌توان در یافته‌های دو نظرسنجی جدید و قابل اطمینان از فلسطینی‌ها مشاهده کرد که در ماه جاری در غزه انجام شد. طبق داده‌های این نظرسنجی‌ها اکثریت اهالی غزه در واقع با اعتراضات مرزی خشونت‌بار حماس مخالف هستند و دست‌کم نیمی از آنها از برقراری آتش‌بس رسمی با اسرائیل حمایت می‌کنند. طبق این یافته‌ها و یافته‌هایی که در ادامه خواهد آمد سیاست‌گذاران ایالات متحده نیز بهتر است دو گام بردارند. نخستین گام این است که توجه داشته باشند حماس فقط از حمایت اقلیتی از اهالی غزه برخوردار است و بنابراین احتمال ندارد که بتواند علیه اسرائیل اقدام مردمی وسیعی انجام دهد. دوم آن که به دنبال رویکردی باشند که در عمل از لحاظ اقتصادی و انسانی یاریگر مردم غزه باشد نه حکومتگران حماس.

شگفتی دیگر یافته‌های این نظرسنجی‌ها به‌خصوص در قیاس با روایت معمول رسانه‌ها این است که اکثر اهالی غزه می‌گویند خواهان گفت‌وگوی شخصی مستقیم با اسرائیلی‌ها هستند. اکثر اهالی غزه دوست دارند که شرکت‌های اسرائیلی برای آنها در منطقه تحت حاکمیت حماس اشتغال ایجاد کنند. همچنین اکثر اهالی غزه بابت معضلات اقتصادی که برای‌شان پیش آمده بیش از آنکه اسرائیل را مقصر بدانند حماس تشکیلات فلسطینی در رام‌الله سازمان ملل یا مصر را مقصر می‌دانند. در ضمن نکته قابل توجه دیگر این است که اکثریت نسبی فلسطینی‌های غزه خواهان تغییر موضع مخالفت‌جویانه حماس و پذیرش صلح با اسرائیل هستند.

به طور مشخص‌تر بخواهیم بگوییم فقط ۳۶ درصد اهالی غزه با اعتراضات هفتگی در نوار مرزی که حماس رهبری می‌کند موافق

هستند و ۶۲ درصد با آن مخالف اند. از طرف دیگر شمار موافقان ائتلاف رسمی با اسرائیل بیش از مخالفان آن است: ۷۳ به ۲۵ درصد در یک نظرسنجی و ۵۱ به ۴۵ درصد در نظرسنجی دیگر. به خصوص در مورد صلح کامل با اسرائیل هم که پرسش دشوارتری به شمار می‌آید در هر دو نظرسنجی موافقان از مخالفان بیشتر است. جمله‌بندی این پرسش هم هیچ ابهامی ندارد: آیا حماس باید به «درخواست نابودی اسرائیل پایان دهد و به جای آن راهکار دو-کشوری دائمی مبتنی بر مرزهای سال ۱۹۶۷ را بپذیرد» طبق یک نظرسنجی اهالی غزه با فاصله‌ی ۵۳ به ۴۵ درصد پاسخ مثبت داده‌اند و در نظرسنجی دیگر فاصله اندکی کمتر و ۴۸ به ۴۴ درصد است. در مورد تماس داشتن با اسرائیل حتی بی آن که توافق صلحی هم شکل گرفته باشد یافته‌ها شفاف‌تر است. علی‌رغم سیاست‌های رسمی ضد عادی‌سازی روابط و تبلیغات اهریمن‌نمایی دشمن که حماس دنبال می‌کند طبق هر دو نظرسنجی دو-سوم اهالی غزه خواهان «برقراری تماس شخصی مستقیم و گفت‌وگو با اسرائیلی‌ها هستند». حتی درصد بالاتری از اهالی غزه یعنی سه-چهارم نیز می‌گویند «دوست دارند که شرکت‌های اسرائیلی اشتغال بیشتری در کرانه باختری و غزه ایجاد کنند».

شگفت‌انگیزتر آن است که شمار اندکی از اهالی غزه اسرائیل را عامل اصلی در تنگناهای وخیم اقتصادی کنونی خود می‌دانند. اکثریت در پاسخ به این پرسش که در آهنگ‌گند بازسازی در منطقه‌شان چه کسی را از همه مقصرت‌تر می‌دانند حماس (۳۲ درصد) یا تشکیلات فلسطینی (۲۲ درصد) را انتخاب کردند و فقط ۲۷ درصد بر اسرائیل انگشت نهادند. شگفت‌آور است که در این فهرست مقصران مصر با فقط ۳ درصد در رده آخر قرار گرفته است.

بی‌شک هیچ‌کدام از این یافته‌ها به معنای آن نیست که واقعیت پایدار اسرائیل برای اکثر اهالی غزه خوشایند قابل اعتماد یا به‌سادگی قابل پذیرش باشد. مثلاً طبق هر دو نظرسنجی فقط نزدیک به نیمی از پاسخ‌دهندگان گفته‌اند که مذاکره با اسرائیل تا کنون نتایج «تا حدی مثبت» داشته است. به همین ترتیب تنها نیمی از پاسخ‌دهندگان می‌گویند که راه حل دو-کشوری باید «به نزاع خاتمه دهد». و کمی بیش از نیم آنها یعنی ۵۵ درصد همچنان باور دارند که «در نهایت فلسطینی‌ها تقریباً تمام فلسطین را در اختیار خواهند گرفت» چون «خدا با آنها است» یا به دلیل آن که «روزی جمعیت آنها از یهودیان بیشتر خواهد شد».

با این وجود نظرات اهالی غزه در مورد برخی مسائل مربوط به وضعیت نهایی فلسطین و اسرائیل به طور غیرمنتظره‌ای واقع‌گرایانه است. مثلاً اگر مسئله پناهندگان را در نظر بگیریم که خیلی حساسیت‌برانگیز است ۶۸ درصد با پذیرش «حق بازگشت» نه به اسرائیل که به کرانه باختری و غزه موافق هستند «به شرطی که آخرین گام لازم برای پایان دادن به اشغال و حصول به دولت فلسطینی واقعاً مستقل باشد». در میان اهالی کرانه باختری این شاخص دقیقاً به میزان ۲۰ درصد کمتر است و موضع رسمی تشکیلات فلسطینی و حماس هم مخالفت قاطع با چنین مصالحه‌ای است.

در نهایت نظر اهالی غزه در مورد سیاست ایالات متحده نیز آمیزه‌ای از دیدگاه‌های نسبتاً معتدل است. وقتی خواسته شد که «بهترین کاری را که دوست دارند ایالات متحده در این روزها انجام دهد» از فهرستی انتخاب کنند «فشار آوردن به اسرائیل برای سازش کردن» با ۴۸ درصد پاسخ اول بود. پاسخ دوم با فاصله‌ای کم «افزایش کمک اقتصادی به فلسطینی‌ها» بود با ۲۳ درصد و «اعمال فشار به تشکیلات فلسطینی و حماس در راستای تقویت دموکراسی و کاهش فساد» نیز با ۱۴ درصد در رتبه بعدی قرار گرفت. فقط ۱۶ درصد پاسخ‌دهندگان گفتند که «ایالات متحده نباید در امور فلسطین و خاورمیانه دخالت کند». اما در کرانه باختری این گزینه در کمال شگفتی با ۴۹ درصد در صدر قرار گرفت.

این یافته‌ها که به طور غیرمنتظره‌ای معتدل هستند بر اساس دو نظرسنجی به دست آمده که با روش چهره به چهره و احتمال‌سنجی استاندارد انجام شده و دو مؤسسه معتبر نظرسنجی فلسطینی طی روزهای ۳ تا ۱۵ اکتبر به طور جداگانه در میان جامعه‌ای آماری نزدیک به ۵۰۰ نفر از همه اقشار غزه انجام داده‌اند که به صورت تصادفی انتخاب شده بودند. یکی از نظرسنجی‌ها تحت نظارت مرکز افکار عمومی فلسطین انجام گرفت که در بیت‌لحم مستقر است و تجربه زیادی دارد. نظرسنجی دیگر را که نسخه فشرده‌ای از پرسش‌های کلیدی غزه بود سازمان دیگری مستقر در رام‌الله انجام داد که به اندازه سازمان اول معتبر است. هر دو سازمان برای آن که دسترسی به افراد پاسخ‌دهنده بیشتر شود و اعتبار نظرسنجی هم بهینه باشد فقط از پرسشگران و ناظران میدانی اهل غزه استفاده کردند.

شباهت کلی دادگان این دو نظرسنجی نیز اعتبار آن‌ها را افزایش داده است (البته برخی تفاوت‌ها وجود داشت که در بالا ذکر شد و با قطعیت می‌توان گفت به دلیل آن است که پرسش‌های یکی از نظرسنجی‌ها در فهرستی بلندبالا از موضوعات حساسیت‌برانگیز طرح شده است). برای آن که قابل اتکا بودن نتایج به نحو حداکثری تضمین شود خود من نیز در طول انجام میدانی نظرسنجی به منطقه سفر کردم تا شخصاً با برگزارکنندگان نظرسنجی و پرسشگران مشورت کنم و در ویرایش و ترجمه پرسش‌نامه‌ها به عربی کمک کنم. نظارت بر کیفیت و ورزیدگی فنی را راستی‌آزمایی کنم و تمامی مشکلات عملی را که خوش‌بختانه کم بودند برطرف کنم. افزون بر این نتایج برخی پرسش‌های مربوط به وضعیت درازمدت - که نسبتاً حاکی از آشنایی‌ناپذیری هستند - به طور قانع‌کننده‌ای نشان می‌دهد که اعتدال تاکتیکی منتج از پرسش‌های مربوط به وضعیت کوتاه‌مدت صرفاً تظاهر یا تصنع حاصل از «رعایت نزاکت» نیست. در واقع دقیقاً همین دیدگاه‌های آمیخته تا منفی در مورد آینده دوردست اسرائیل است که نشان می‌دهد به دیدگاه‌های نسبتاً عملگرا راجع به موضوعات

فوری تر هم اعتماد بیشتری می‌توان کرد

بنابراین در کل نگرش مردم غزه واقعیتی را بازتاب می‌دهد که با تصویر مبارزه‌جویانه‌ای که تبلیغات حماس به دست می‌دهد یا خشم استیصال‌آمیز نسبت به اسرائیل که اغلب در روایت‌های بیرونی تصویر می‌شود فرق دارد. با یافته‌های این نظرسنجی‌های جدید می‌توان آن دیدگاه‌های کلیشه‌ای را به گونه‌ای متقاعدکننده اصلاح کرد. بنابراین عاقلانه است که کارشناسان و سیاست‌گذاران تمام جناح‌ها به چندوچون دیدگاه‌های مردم غزه به وضعیت‌شان که به‌راستی وضعیت بسیار دشواری است توجه کنند و به گزینه‌های واقع‌گرایانه‌ای که آنها خود برای ایجاد بهبودهایی در گرفتاری‌های‌شان ترجیح می‌دهند.

* این مقاله در تریبون آزاد فکره از ستون‌های بخش عربی وبسایت انستیتو واشنگتن منتشر شده است. نظرات بیان‌شده از سوی نویسندگان این تریبون آرای شخصی هر یک از نویسندگان است و لزوماً مورد تایید انستیتو کارمندان آن هیئت مشاوران آن نیست.

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

[Iran Takes Next Steps on Rocket Technology](#)

فوریه ۲۰۲۲ ۱۱

Farzin Nadimi

[\(/policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology\)](#)

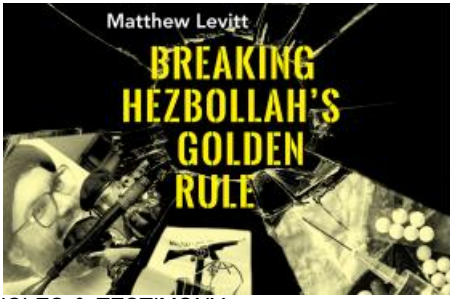
BRIEF ANALYSIS

[Saudi Arabia Adjusts Its History, Diminishing the Role of Wahhabism](#)

فوریه ۲۰۲۲ ۱۱

Simon Henderson

[\(/policy-analysis/saudi-arabia-adjusts-its-history-diminishing-role-wahhabism\)](#)

ARTICLES & TESTIMONY

Podcast: Breaking Hezbollah's Golden Rule

---

٩ ٢٠٢٢ أيار

Matthew Levitt

[\(/policy-analysis/podcast-breaking-hezbollahs-golden-rule\)](#)